

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-3-49 (Devralma)
Karar Sayısı : 16-36/611-273
Karar Tarihi : 03.11.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER : Nesrin ATA, Hatice ODABAŞ BUBA,
Çiğdem Gizem OKKAOĞLU, Mehmet GERÇEK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Abbott Laboratuvarları İthalat İhracat ve Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Derya GENÇ
Orjin Maslak, Eski Büyükdere Cad. No:27 K:11 Maslak/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: St. Jude Medical Inc.'nin Abbott Laboratories tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 21.10.2016 tarihinde giren yazıyla tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 28.10.2016 tarihli ve 2016-3-49/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

G.1.1. Devralan: Abbott Laboratories (ABBOTT)

- (4) ABBOTT, dünya genelinde 150'den fazla ülkede sağlık ürünleri araştırma, geliştirme, üretme ve farklı ürün gruplarının satışı alanında faaliyet gösteren halka açık küresel bir sağlık şirkettir. ABBOTT'un Türkiye'de, beslenme ürünleri, medikal cihazlar, teşhis koymaya yönelik ürünler ve yerleşik ilaç ürünleri tedarik ve satışı olmak üzere dört ana faaliyet alanı bulunmaktadır.

G.1.2. Devre Konu: St. Jude Medical Inc. (SJM)

- (5) SJM; kardiyovasküler medikal cihaz araştırma, geliştirme, üretim ve satış faaliyeti ile iştigal eden küresel bir medikal cihaz şirkettir.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (6) Birleşme ve devralma işlemlerinde ilgili ürün pazarının tespitinde, tüketicinin gözünde fiyatları, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından birbirleriyle değiştirilebilir veya ikame edilebilir olarak kabul edilen mal veya hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınmaktadır.

(7) Bildirim Formunda;

- Devralan taraf ABBOTT'un Türkiye'de küçük ve büyük delikleri kapama cihazları satışı, devre konu SJM'nin ise Türkiye'de yalnızca küçük delikleri kapama cihazı (KDKC) satışı alanında faaliyette bulunduğu,
- KDKC ile büyük delikleri kapama cihazlarının tip, kullanım yöntemi ve kullanım alanı anlamında farklılaşması nedeniyle ayrı iki pazar olarak tanımlanması gerektiği,
- ABBOTT ve SJM'nin Türkiye'deki faaliyetleri yalnızca küçük delikleri kapama pazarında örtüştüğünden etkilenen pazarın "*damarlardaki küçük delikleri kapama pazarı*" olduğu,
- Etkilenen pazar olan küçük delikleri kapama pazarında manuel kompresyon adlı yöntemin, küçük delikleri kapamaya yarayan cihazlara rakip olduğu,
- Manuel kompresyon yönteminin damarlardaki küçük delikleri kapamada hala yaygın olarak kullanılan bir yöntem olduğu

ifade edilmiştir.

- (8) Manuel kompresyon, tıbbi operasyon esnasında veya sonrasında damarda oluşan küçük deliğin doktor tarafından bir süre elle bastırma yoluyla kapatılması yöntemini ifade etmektedir. Dosya kapsamında, ilgili ürün pazarının küçük delikleri kapama pazarı olarak tanımlanıp tanımlanamayacağı ve pazarın manuel kompresyon yöntemini de içerecek şekilde geniş tanımlanması halinde manuel kompresyon yöntemi ile KDKC'lerin ikame olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği konularını açıklığa kavuşturmak amacıyla bildirimde bulunan teşebbüsten bilgi istenilmiştir. Cevabi yazıda; manuel kompresyon yönteminin, hiçbir tıbbi ekipman kullanılmadan doktor tarafından kanama bölgesine bir süre baskı yapılarak ya da kanamayı durdurmaya yarayan ilaçlı bezler ve kanama bölgesine gelen kan akışını yavaşlatmak için kullanılan sıkılaştırıcı kemer gibi kapamaya yardımcı cihazlar kullanılarak uygulanabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca, bu yöntemin Türkiye'deki damar kapama operasyonlarının %70'inde 20 yıldır kullanılan bir yöntem olduğu, baskı uygulama süresinin deliğin büyüklüğüne göre arttığı, deliğin tekrar açılması gibi bir komplikasyon riskinin ortaya çıkmaması için hastanın yöntem uygulandıktan sonra yaklaşık altı saat hastanede yatarak istirahat etmesi gerektiği bilgisi de sunulmuştur.

- (9) Damarda operasyon esnasında veya sonrasında açılan küçük deliği kapatmak için manuel kompresyon ve damar kapama cihazlarından hangisinin kullanılacağına nasıl karar verildiği sorusuna cevaben ise ilgili kararın verilmesinde;

- Doktorun tercihi, eğitimi ve tecrübesi,
- Hastanın yaşı, kilosuna ve hastaya uygulanan ilaç tedavisi,
- Operasyonu gerçekleştiren tıbbi uzmanın zamanı, hastanenin ürünü geri ödeme oranı, ameliyathanenin yoğunluğu,
- Hasta konforu ve müdahale sonrası hastanın iyileşme süresi

gibi faktörlerin etkili olduğu ifade edilmiştir.

- (10) İlgili ürün pazarının tanımlanması sürecinde gerekli teknik bilginin edinilmesi için tıp doktorlarının görüşlerine başvurulmuştur. Bu çerçevede Ankara Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Girişimsel Radyoloji Biriminde görev yapan Doç. Dr. (.....) tarafından; kendi operasyonlarında KDKC'lerin kullanıldığı, KDKC'lerle yapılan delik kapama işleminin manuel kompresyona nazaran operasyon süresini ciddi oranda kısalttığı, uygulayıcı açısından KDKC kullanımının çok pratik olduğu, KDKC kullanımında komplikasyon riskinin daha az olduğu ve özellikle tedavi amacıyla yapılan girişimlerde manuel kompresyonun bu cihazlara ikame olamayacağı ifade edilmiştir. Doç. Dr. (.....) tarafından ayrıca; sektörde zaman zaman rakip ürünlerin de satışa sunulduğu, bununla birlikte Sağlık Uygulama Tebliği'nin fiyatlar üzerinde bir baskı oluşturması sebebiyle ürün çeşitliliğinin sınırlı olduğu da belirtilmiştir.
- (11) Ankara Güven Hastanesi bünyesinde çalışan Kardiyoloji Profesörü Dr. (.....) tarafından ise KDKC'lerle manuel kompresyon yönteminin küçük delikleri kapamak için birbirlerinin yerine kullanılabileceği, KDKC'lerin sadece hasta konforu açısından avantaj sağladığı, küçük delikleri kapama cihazı kullanımının operasyon süresini ciddi oranda kısalttığı savına katılmadığı, ayrıca özel hastanelerde fiyatların hastalara doğrudan yansıtılması sebebiyle söz konusu hastanelerin kamu hastanelerinden farklılaştığı, bu bağlamda küçük delikleri kapama cihazının maliyeti sebebiyle sınırlı sayıda operasyonda kullanıldığı ifade edilmiştir. Profesör Dr. (.....); KDKC'lerin Türkiye'de hangi markalarla arz edildiği bilgisine tam olarak sahip olmadığını, buna karşın küresel çapta başkaca rakiplerin bulunduğunu belirtmiştir.
- (12) Elde edilen bilgiler ve yapılan görüşmeler doğrultusunda, ilgili ürün pazarının manuel kompresyon yöntemini içerip içermemesine göre daha geniş ya da dar bir şekilde tanımlanabileceği anlaşılmakla birlikte, alternatif pazar tanımları çerçevesinde ulaşılabilecek sonuç değişmeyeceğinden işbu dosya kapsamında net bir pazar tanımına ihtiyaç duyulmadığı kanaatine varılmıştır. Diğer yandan, pazardaki rekabetçi endişenin tespiti açısından yapılacak değerlendirmede manuel kompresyon yöntemini içermemek üzere "damarlardaki küçük delikleri kapama cihazları pazarı" referans alınmıştır.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (13) Damarlardaki küçük delikleri kapama cihazlarının satışının tüm Türkiye genelinde gerçekleşmesi ve pazar farklılaşması yaratacak faktörlerin bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak kabul edilmiştir.

G.3. Değerlendirme

- (14) Bildirim konusu işlem ile ABBOTT, SJM üzerinde tek kontrole sahip olacaktır. Söz konusu işlem, SJM'nin kontrol yapısında kalıcı değişiklik meydana getireceğinden, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemidir. Diğer yandan, tarafların Türkiye ve dünya cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen ciro eşiklerini aştığı, dolayısıyla işlemin Rekabet Kurulunun iznine tabi olduğu anlaşılmıştır.

- (15) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 7. maddesinde teşebbüslerin bir hakim durum yaratmaya veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeye yönelik olarak herhangi bir mal veya hizmet piyasasında rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşme veya devralma işlemi gerçekleştirmeleri yasaklanmaktadır. Bu çerçevede hakim durumun belirlenmesinde öncelikle tarafların toplam pazar paylarına bakılmaktadır. Ancak bu unsur hakim durumun tespitinde tek başına yeterli değildir. Değerlendirmede, rakiplerin pazar payları ve konumları, pazarın yapısı, pazara giriş engelleri ve potansiyel rekabetin varlığı gibi diğer unsurlar da dikkate alınmaktadır.
- (16) Bu bilgiler çerçevesinde öncelikle bildirim konusu işlemin rekabetçi açıdan endişe yaratıp yaratmadığının belirlenmesi amacıyla en dar pazar olarak dikkate alınan manuel kompresyon hariç küçük delikleri kapama cihazları pazarında tarafların ve rakiplerin Türkiye'deki pazar payları incelenmiştir.

Tablo - Tarafların Türkiye KDKC Pazarındaki Payları (Satış Miktarı Bazında)

Teşebbüs	Pazar Payı (%)		
	2013	2014	2015
ABBOTT	(.....)	(.....)	(.....)
SJM	(.....)	(.....)	(.....)
Cardinal Health	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)

- (17) Söz konusu devralma sonucunda ABBOTT Türkiye'de %(.....) pazar payına sahip olacaktır. Tabloda görüldüğü üzere, ilgili pazarda devralma işleminin tarafı teşebbüslerin pazar paylarının yıllar itibarıyla artış gösterdiği, diğer yandan Cardinal Health'in de önemli bir rakip olduğu dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra görüşülen hekimlerce de ifade edildiği üzere, Sağlık Uygulama Tebliği ile getirilen fiyat regülasyonu, teşebbüsler üzerinde bir baskı oluşturmaktadır.

(18) Öte yandan, ABBOTT tarafından KDKC pazarına giriş koşulları ve potansiyel rekabete ilişkin olarak yapılan açıklamada;

- KDKC'lerin halihazırda Türkiye'de üretiminin bulunmadığı satışının ithalat yoluyla gerçekleştirildiği,
- Yakın coğrafi pazarlarda faaliyet gösteren rakiplerin gelecekte Türkiye'de KDKC'leri kolaylıkla satmaya başlamasının mümkün olduğu, örneğin; (.....)'in yakın gelecekte (.....) KDKC ile Türkiye'ye girmeyi planladığı,
- (.....) ve (.....) gibi küresel oyuncuların yurtdışında KDKC pazarında varlık göstermeye başladığı ve Türkiye pazarına girişlerinin de muhtemel olduğu,
- Damar kapama ürünleri üzerinde ithalat harçları bulunmadığı ve dolayısıyla kota, tarife ve tarife dışı engellerin ithalatı etkilemediği, ayrıca KDKC'ler de dahil olmak üzere damar kapama ürünlerinin küçük, hafif ve yüksek değerli ürünler olduğu ve bu nedenle nakliye masraflarının toplam tedarik maliyetlerinin küçük bir miktarına tekabül ettiği,
- Damar kapama ürünlerinin üretim ve pazarlama maliyetlerinin ve bunu gerektiren ölçek ve kapsamın minimal düzeyde olduğu, küçük girişimler (*start-up*) tarafından dahi söz konusu faaliyetlerin kolaylıkla gerçekleştirilebileceği,
- KDKC'lerin herhangi bir standart teknoloji içermediği, bu bağlamda KDKC üretimi konusunda teknolojik engellerin de az olduğu,
- Pazara etkin giriş açısından geniş bir servis ve satış ağının zorunlu unsur niteliğinde olmadığı, zira tarafların ve diğer tıbbi cihaz üreticilerinin geniş bir coğrafi alanda çok sayıda müşteriye damar kapama ürünlerinin servisi ve satışı için küçük ekipler ve hatta bazen tek bir personel görevlendirdikleri, dolayısıyla damar kapama ürünlerini pazarlamak için gereken personel maliyetinin ihmal edilebilir düzeyde olduğu

ifade edilmiştir. Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, işlem sonucunda ABBOTT Türkiye'de %(.....) pazar payına ulaşacak olmakla birlikte, rekabet gücü yüksek rakiplerin bulunduğu, KDKC pazarına giriş engellerinin düşük olduğu ve potansiyel rekabetin bulunduğu değerlendirilmektedir.

(19) Kurum kayıtlarına 14.10.2016 tarihinde giren bilgi yazısında, ABBOTT tarafından; ABBOTT'un SJM'yi devralması işleminin akabinde, SJM'nin küçük delik kapama cihazına ilişkin iş kolunu Terumo Corporation (TERUMO) unvanlı üçüncü bir şirkete devretme kararı aldığı ve bu kararını kamuoyu ile paylaştığı, TERUMO'ya devir işleminin ABBOTT'un SJM'yi devralması işleminin global çapta tamamlanmasının ardından üç günü geçmeyecek şekilde gerçekleşmesinin planlandığı beyan edilmiştir.

(20) 1921 yılında Tokyo'da kurulan TERUMO; küresel bazda tıbbi cihaz, tıbbi sarf malzemeleri, kardiyovasküler ürün ve diyabet bakım ürünleri üretimi pazarında faaliyet göstermektedir. ABBOTT tarafından, TERUMO'nun, küresel çapta KDKC pazarında üretim ve satış faaliyetinde bulunmadığından, ABBOTT'un rakibi konumunda olmadığı; TERUMO'nun itibarı, müşteri portföyü ve kardiyovasküler cihaz geliştirme, üretme, pazarlama ve satışındaki deneyiminin TERUMO'yu KDKC pazarı için ideal bir alıcı konumuna getirdiği belirtilmektedir. Bu beyan ışığında, söz konusu elden çıkarmanın gerçekleşmesinin ardından ABBOTT ve SJM'nin Türkiye'deki faaliyetlerinde yatay veya dikey bir örtüşme olmayacağı anlaşılmaktadır.

(21) Bu bilgiler çerçevesinde, en dar pazar tanımı esas alınsa dahi, bildirim konu işlem sonucunda hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.